

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว

กัลยารัตน์ แสงสวัสดิ์

22 ส.ค. 2546

160877

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-694-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

กรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณลินี บำเรอราช)
..... กรรมการ
(ดร.มณเฑียร ชมดอกไม้)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.วิมลรัตน์ จตุรนนท์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านดังปรากฏนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้มีคุณภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสวง คุณแม่ชูชีพ แสงสวัสดิ์ คุณยายชด ไตรพิศ และน้อง ๆ ภายในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดียิ่ง จนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ใหญ่ คณะครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคลองไก่อเลื้อน และโรงเรียนบ้านเขาตังก้อง ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทดลองงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

และขอขอบคุณคุณประดิษฐ์ เฟื่องฟูง คุณวาสนา อำพนไชยกุล ตลอดจนเพื่อนนิสิตปริญญาโท รุ่นที่ 1 เอกการประถมศึกษา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

กัลยารัตน์ แสงสวัสดิ์

41970405 : สาขาวิชา : การประถมศึกษา : กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น / เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย /
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว

กัลยารัตน์ แสงสวัสดิ์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุม
โรคไข้มาลาเรีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว

(THE DEVELOPMENT OF A LOCAL CURRICULUM ON PREVENTION AND
CONTROL OF DENGUE MALARIA FOR PRATHOMSUKSA FIVE STUDENTS IN
SAKAEAO PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : วิมลรัตน์ จตุรนนท์, ค.ศ., สุนทร บำเรอราช,
Ed.D., วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, กศ.ค., 202 หน้า. ISBN 974-616-694-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุม
โรคไข้มาลาเรีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างคือ
นักเรียน โรงเรียนบ้านคลองไก่อเลื้อน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
แบบประเมินหลักสูตร แบบประเมินแผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D) ทดสอบค่าที (t-test) และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว ที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการ
พัฒนาการเรียนการสอนได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและ
ควบคุมโรคไข้มาลาเรีย สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 และนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถ
นำความรู้จากการเรียนไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

41970405 : MAJOR : ELEMENTARY EDUCATION :

M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD : DEVELOPMENT OF A LOCAL CURRICULUM / PREVENTION
AND CONTROL OF DENGNE MALARIA / PRATHOMSUKSA
FIVE STUDENTS IN SAKAEO PROVINCE

KALYARAT SANGSAWAT : THE DEVELOPMENT OF A LOCAL
CURRICULUM ON PREVENTION AND CONTROL OF DENGUE MALARIA FOR
PRATHOMSUKSA FIVE STUDENTS IN SAKAEO PROVINCE. THESIS ADVISOR :
WIMONRAT CHATURANO, Ph.D., SUNTHORN BUMRERRAJ, Ed.D., VICHIT
SURATREUNGCHAI, Ed.D., 202 P. ISBN 974-616-694-8

This research aimed to develop a local curriculum on prevention and control of dengue malaria for Prathomsuksa five students in Sakaeo Province. The sample consisted of 30 Prathomsuksa students in the second semester of academic year 2001 of Banklongkaithuen School, Klong Hard District Primary Education Office, Sakaeo Province. The instruments were a curriculum evaluation form, a teaching plan evaluation form, a learning achievement test and an attitude test. The data were analyzed by mean, standard deviation, t-test and percentages.

The findings were as follows :

1. The local curriculum on prevention and control of dengue malaria for Prathomsuksa five students in Sakaeo Province is suitable and can be used for the development of teaching and learning.
2. The score of the post – test of academic achievement of the local curriculum on prevention and control of dengue malaria was higher than that of the pretest with a statistically significant difference at .01 level. Most students had positive attitude in teaching activities management and were able to bring knowledge gained from learning to use in their daily life.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนาหลักสูตร.....	7
การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.....	11
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	23
โรคไข้มาลาเรีย.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	52
การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น.....	52
การหาคุณภาพหลักสูตรท้องถิ่น.....	55
การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น.....	57
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรท้องถิ่น.....	61

บทที่

หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ตอนที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรค ไข้มาลาเรียในจังหวัดสระแก้ว.....	62
ตอนที่ 2 ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้.....	64
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	71
ความมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า.....	71
เครื่องมือที่ใช้การศึกษาค้นคว้า.....	71
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	87
ภาคผนวก ค.....	97
ภาคผนวก ง.....	132
ภาคผนวก จ.....	142
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	202

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตราเวลาเรียนตลอดหลักสูตรระดับประถมศึกษา.....	25
2 การแบ่งหน่วยประสบการณ์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในแต่ละระดับชั้น.....	27
3 การวิเคราะห์หลักสูตร กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น ป. 5 – 6	
หน่วยที่ 1 สิ่งที่มีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา.....	29
4 แสดงความแตกต่างของยุงก้นปล่องและยุงชนิดอื่น (ยุงลาย ยุงรำคาญ และยุงเสือ)....	37
5 สรุปผลการค้นหาผู้ป่วยมาลาเรียในพื้นที่ตำบลคลองไผ่เถื่อนและเขตบริการการศึกษา ของโรงเรียนบ้านคลองไผ่เถื่อน อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว.....	38
6 เปรียบเทียบจุดประสงค์ของหลักสูตรแม่บทและหลักสูตรท้องถิ่น.....	53
7 จำนวนผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์สภาพความต้องการของชุมชนในการทำ หลักสูตรท้องถิ่น.....	55
8 ภาพรวมผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น (IOC).....	63
9 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่น (IOC).....	63
10 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการสอน (IOC).....	64
11 แสดงคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน.....	65
12 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	65
13 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวม..	66
14 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น	
เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย ด้านเนื้อหา.....	67
15 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น	
เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน...	68
16 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น	
เรื่อง การป้องกันและควบคุมโรคไข้มาลาเรีย ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	69
17 ร้อยละของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นในการนำความรู้จากการเรียนไปใช้.....	70
18 ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการของชุมชน.....	133
19 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน...	135

20	ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน.....	137
21	ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความพึงพอใจของ นักเรียน (ตอนที่ 2 ด้านการนำความรู้จากการเรียนไปใช้).....	138
22	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	139
23	ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	140
24	แสดงอัตราเวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุม โรคไข้มาลาเรีย.....	147

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ สจ๊วต อุทรนันท์.....	18
2 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดย กรมวิชาการ.....	20
3 กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การป้องกันและควบคุม โรคไข้มาลาเรีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสระแก้ว.....	22
4 ยุงก้นปล่อง.....	161
5 แสดงความแตกต่างระหว่างยุงก้นปล่อง ยุงลาย และยุงรำคาญ.....	164
6 แผ่นพับยุงก้นปล่อง.....	165
7 วงจรเชื้อมาลาเรีย.....	171
8 ลักษณะอาการของไข้มาลาเรีย.....	174
9 ศึกษาเอกสารสถานที่ มาลาเรียคลินิก.....	175
10 เจาะเลือดตรวจหาเชื้อไข้.....	181
11 แสดงบทบาทสมมติ.....	183
12 การป้องกันและควบคุมไข้มาลาเรีย.....	191
13 ปลออยปลาหลงแหล่งน้ำธรรมชาติ.....	192
14 การพนสารเคมีชนิดมีฤทธิ์ตกค้าง.....	196
15 การชุบมุ้งด้วยสารเคมี.....	197
16 การพ่นหมอกควัน.....	198
17 ร่วมกิจกรรมชุบมุ้ง.....	199